

**Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки**  
**Факультет культури і мистецтв**  
**Кафедра культурології**

**СИЛАБУС**

**ІСТОРІЯ І ТЕОРІЯ ЕТИКИ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія
Освітньо-професійна програма	Культурологія
Форма навчання	Денна
Освітня кваліфікація	Бакалавр культурології
Професійна кваліфікація	Фахівець з аналітики культури та креативних індустрій

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Протокол  
засідання кафедри культурології  
№ 5 від «24» червня 2020 р.

Луцьк-2020

## I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 03 Гуманітарні науки, Спеціальність 034 «Культурологія», Освітня програма «Культурологія», Освітній ступінь бакалавр	<b>Вибіркова</b>
Кількість годин/кредитів 180/6		<b>Рік навчання 2</b>
		<b>Семестри 3</b>
		<b>Лекції 42год.</b>
ІНДЗ: €		<b>Практичні (семінарські) 44 год.</b>
		<b>Індивідуальні 0 год.</b>
		<b>Самостійна робота 84 год.</b>
	<b>Консультації 10 год.</b>	
	<b>Форма контролю: залік (3 семестр)</b>	

## II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Шостак Віктор Михайлович**

Науковий ступінь: **кандидат історичних наук**

Вчене звання: **доцент**

Посада: **доцент кафедри культурології**

Контактна інформація: моб. тел. 0634438749, *ел. адреса:*

shostakvictor4@gmail.com

Дні занять: вересень-грудень 2020

<https://eenu.edu.ua/uk/structure/faculties-and-institutes/fakultet-kulturi-i-mistectv-0?>

## III. Опис дисципліни.

**1. Предметом** вивчення навчальної дисципліни є етика як особлива галузь філософського пізнання і освоєння світу, що розвивається в просторі й часі, яка має відповідні морально-етичні концепції, категорії, теорії та методи.

**2. Пререквізити.** Міждисциплінарні зв'язки передбачають використання студентами знань, які вони отримали під час вивчення інших дисциплін, зокрема основ культурології, первісної культури, етнокультурології, культури Середньовіччя, філософії, естетики, та інших дисциплін, передбачених освітньою програмою.

Силабус включає зміст навчальної дисципліни , яка складається з таких **змістових модулів:**

1. Історія розвитку етичних вчень.
2. Етика як особлива галузь пізнання світу і людини.

### **3. Мета та завдання навчальної дисципліни**

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Історія і теорія етики” є формування духовно розвиненої особистості, яка опанувала закономірності розвитку людської моральності і зрозуміла діалектику взаємовідношень категорій моральної свідомості та самосвідомості.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Історія і теорія етики” є формування у студентів вміння осмислювати навколишній світ на основі ґрунтовних знань, широти мислення та розвиненості духовно-творчого потенціалу. У процесі вивчення запланованих тем відбувається моральне самопізнання і самовизначення молодого людини, вибір нею певної системи цінностей та життєвої позиції.

### **4. Результати навчання і компетентності.**

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

*знати :*

- основні етапи розвитку моральної культури людства ;
- змістовно-формальні особливості етичних теорій;
- головні філософсько-етичні категорії моральної свідомості;
- характерні риси моральної самосвідомості людини;

*вміти :*

- володіти основними термінами і поняттями етики;
- використовувати набуті знання в конкретних життєвих ситуаціях;
- розпізнавати добро і зло у навколишньому світі;
- втілювати власний моральний вибір у конкретних діях і вчинках ;
- оперувати категоріями моральної свідомості ;
- аналізувати навколишній світ через призму моральної самосвідомості.

Передбачено отримання наступних програмних результатів навчання: формування у студентів вміння осмислювати навколишній світ на основі багатофакторного аналізу та широти мислення , розвивати духовно-творчий потенціал. У процесі вивчення запланованих тем відбувається моральне самопізнання і самовизначення молодого людини, вибір нею певної системи цінностей та життєвої позиції. Зокрема студент вивчить особливості етичних знань Стародавньої Індії , Китаю , Давньої Греції та

Риму , морально-етичне буття людини в умовах Київської Русі , етапи становлення християнської духовності .Вагомим результатом навчання стане здатність аналізувати етичні проблеми національних відносин , форми морального прогресу , орієнтуватись в соціокультурних процесах в контексті взаємодії добра і зла , усвідомити сенс власного життя і відповідно ставлення до смерті. Студент осмислить фундаментальні категорії культури людини : обов'язок і справедливість , досягнення щастя і морального ідеалу.Важливим здобутком стане можливість осмислити категорії моральної самосвідомості , зокрема честь і гідність людини , значення совісті і каєття в еволюції духовного розвитку людини . Передбачено вивчення моральної свободи , її розуміння і прояви в діях окремої людини , а також аналіз розвитку моральних цінностей в сучасному українському суспільстві. Студент отримає здатність орієнтуватися в сучасному йому світі , зміцнити свої громадянські якості і можливості духовно зрілої особистості.

Набуті знання студент може застосувати в усіх напрямках життєдіяльності українського суспільства і в інших регіонах світу. Адже результати навчання є актуальними для загальнолюдського і професійного зростання молодої людини. Через моральну оцінку можна виявляти , ставити і вирішувати різноманітні проблеми , шукати і аналізувати актуальну інформацію . Розуміння категорій моральної свідомості і самосвідомості дає можливість ефективного спілкування з представниками різних суспільних груп , працювати автономно і в команді .Студент отримує здатність усвідомлювати цінності громадянського суспільства , зберігати і примножувати моральні , культурні і наукові цінності , дотримуватись стандартів професійної етики.

Отже, при вивченні курсу у студента формують наступні загальні компетенції, визначені освітньою програмою :

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 7. Здатність працювати автономно.

ЗК 8. Здатність працювати в команді.

ЗК 9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Серед фахових компетентностей найбільш важливі наступні:

ФК 1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

ФК 4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК 5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

ФК 7. Здатність обґрунтовувати рішення щодо врегулювання відносин у сфері культури на основі розуміння специфіки соціокультурних процесів.

ФК 9. Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.

ФК 10. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

ФК 12. Здатність дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації.

Передбачено досягнення наступних результатів навчання:

ПРН1. Мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію.

ПРН 2. Аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.

ПРН 3. Створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації.

ПРН 4. Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування.

ПРН 7. Розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики.

ПРН 8. Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.

ПРН 11. Здійснювати експертну оцінку культурних об'єктів за заданими критеріями та надавати рекомендації щодо їх соціальної актуалізації.

ПРН 13. Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти.

ПРН 14. Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури з фахівцями та нефахівцями.

ПРН 16. Визначати, формулювати та аргументувати власну громадянську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань.

ПРН 17. Враховувати у фаховій діяльності соціальні, вікові, релігійні, етнічні, гендерні особливості, сприяти розумінню і толерантному ставленню до них.

## **5. Структура навчальної дисципліни.**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					*Форма контролю / Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ. Семинар	Сам. роб.	Консульт.	
1	2	3	4	5	6	
<b>Змістовий модуль 1.</b> Історія розвитку етичних вчень.						
<b>Тема 1.</b> Предмет, причини вивчення і завдання етики.	10	2	2	5	1	
<b>Тема 2.</b> Етичні вчення Стародавньої Індії.	14	4	4	5	1	рмг/4
<b>Тема 3.</b> Етико-світоглядні системи Стародавнього Китаю.	10	2	2	5	1	р/2
<b>Тема 4.</b> Етична думка Давньої Греції.	13	4	4	5		дс/2
<b>Тема 5.</b> Етичні вчення Стародавнього Риму.	10	2	2	5	1	есе/2
<b>Тема 6.</b> Морально-етичне буття людини в світоглядній думці Київської Русі.	14	4	4	5	1	дс/2
<b>Тема 7.</b> Християнсько-етичне бачення людини в епоху Середньовіччя.	9	2	2	5		дс/2
<b>Тема 8.</b> Особливості етичного знання в 17-19 столітті.	12	2	4	5	1	р/2
<b>Тема 9.</b> Розвиток етичних теорій в 20-21ст.	12	4	2	5	1	дс/4
Модульна контрольна робота						мкр/ 30
Разом за модулем 1	108	26	26	45	7	50
<b>Змістовий модуль 2.</b> Етика як особлива галузь пізнання світу і людини.						

<b>Тема 10.</b> Мораль і суспільство : особливості взаємозв'язку і взаємовпливів.	17	4	4	8	1	дс/2
<b>Тема 11.</b> Структура моральної свідомості.	15	2	4	8	1	р/2
<b>Тема 12.</b> Сенс життя і ставлення до смерті.	13	2	4	6	1	есе/2
<b>Тема 13.</b> Категорії моральної свідомості.	11	2	2	7		р/2
<b>Тема 14.</b> Особливості моральної самосвідомості.	12	4	2	6		дс/1
<b>Тема 15.</b> Мораль і проблеми людської діяльності.	10	2	2	6		дс /1
Модульна контрольна робота						мкр/ 30
Індивідуальне завдання						індз/ 10
Разом за модулем 2	72	16	18	41	3	50
<b>Всього годин:</b>	180	42	44	84	10	100

При вивченні запланованих тем можуть відбуватися дискусії(ДС) , дебати , виконання тестових завдань , індивідуальних науково-дослідних завдань (ІНДЗ), робота в малих групах(РМГ) , написання рефератів(Р) , есе , модульних контрольних робіт(МКР) , усні повідомлення та виступи на різних інтернет платформах

### **6.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ**

1. Законспектувати працю Томи Аквінського «Коментарі до Арістотелівої "Політики"».
2. Вивчити наукову спадщину В.Асмуса з питань етики нового часу.
3. Підготувати реферат на тему: «Філософсько-онтологічні проблеми буття людини в трактуванні В.Нестеренка».
4. Підготувати реферат на тему: «Моральне зло в історії етики і культури».
5. Г.Федотов «Про національне покаяння».
- 6.Філософсько-етична теорія В.Франкла.
- 7.В.Татаркевич про щастя і удосконалення людини.

8. Призначення людини в трактуванні М.Бердяєва.
9. Основні етапи розвитку етичної думки в Україні.
10. Морально-етичні проблеми розвитку сучасного українського суспільства.
11. Законспектувати основні положення праці Тал Бен-Шахара «Бути щасливіше. Сьогодні. Зараз. Завжди.»
12. Опрацювати книгу Й.Ратцінгера «Цінності в часи перемін».
13. Вивчити основні положення книги «Біблія та мораль. Біблійні корені дій християнина.»

#### **ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)**

На основі вивчення та аналізу різного роду теоретичних і емпіричних джерел студент може написати науково-дослідну роботу на одну із запропонованих тем:

1. Природничо-наукові риси етичної теорії Нового Часу та їх розвиток в сучасних умовах розвитку світу.
2. Етична теорія представників французького просвітництва 18 століття.
3. Розвиток етичних теорій в 20-21ст.: результати та перспективи досліджень.
4. Історіографія вивчення вітчизняної етичної думки 18-19 ст.
5. Етично-моральні уявлення радянського часу: досвід осмислення та вияви в сучасній моральній свідомості українського суспільства.
6. Особливості моральної культури особистості в умовах державної незалежності України.
7. Мораль і право: діалектика взаємодії в діяльності органів державної влади.
8. Етичні проблеми національних відносин в Україні та світі.
9. Моральний прогрес і форми його вияву в історії людства.
10. Сенс життя як фундаментальна проблема розвитку особистості.
11. Ставлення до смерті як визначальний чинник життєдіяльності людини.
12. Категорії моральної свідомості: вплив постіндустріального суспільства.
13. Моральна самосвідомість громадян в умовах реформування українського суспільства.
14. Мораль і проблеми людської діяльності в політичному контексті.

#### **IV. Політика оцінювання**

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять студентами є обов'язковими, допускаються пропуски занять з поважних причин (хвороба студента, сімейні обставини тощо).

Теми пропущених занять повинні бути відпрацьовані студентом самостійно і здані викладачу у вигляді індивідуальних завдань. Якщо



студент має вагомі причини, що не дозволяють йому систематично відвідувати заняття, він може перейти на вільний графік з дозволу декана факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Підготовані студентом індивідуальні завдання (*проблемні завдання, реферати, творчі роботи, есе*) мають продемонструвати поглиблене вивчення джерел, змістовність і глибину розкриття теми, творчий підхід і самостійність мислення, оригінальність висновків. За потреби студент може отримати консультацію у викладача у позааудиторний час. Студенти мають дотримуватись етичних норм академічної доброчесності та не допускати обману й академічного плагіату. Під академічним плагіатом розуміється оприлюднення (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (цитування). подання робіт, які є не вашими особистими розробками, копіювання чужих ідей без відповідного цитування.

Політика щодо дедлайнів (крайній термін) та перескладання. Залік проводиться в терміни, визначені деканатом у 2-му семестрі. Студентам, що не з'явилися на залік з поважних причин дозволяється перескладання в інший термін, встановлений деканатом. Третя й остання спроба складання заліку відбувається за присутності комісії з трьох викладачів, яких визначає деканат, включаючи викладача, який викладав дисципліну.

Якщо студент хоче отримати більшу кількість балів, він може дібрати бали, виконавши певні види робіт. Здати матеріал з лекційного чи семінарського заняття, написати есе, опрацювати наукову статтю чи монографію. зробити презентацію, знайти відео та інтернет матеріали з пройдених тем та інше. Заохочується усна робота студента, його відповіді на питання, участь у дискусіях, дебатах, робота в малих групах та інше.

## **V. Підсумковий контроль.**

Перелік питань до заліку.

1. Сучасний світ і моральні цінності.
2. Предмет етики та особливості етичних знань.
3. Актуальні проблеми етики.
4. Мораль і моральність: взаємодія та співвідношення.
5. Варновий устрій і етика Веданти.
6. Пізнання блага в етиці йогів.
7. Моральний ідеал джайнізму.
8. Моральні істини Будди і досягнення щастя в буддизмі.
9. Нова концепція моралі в "Бхагаватгіті" і "Артхашастрі".
10. Уявлення локаятиків про Добро і Зло.

11. Основні риси давньоіндійської етичної думки.
12. Історіографія вивчення китайської етичної філософії.
13. Людина і ідея народного блага в даосизмі.
14. Етичний закон у вченні Конфуція.
15. Принцип взаємної любові і критерії моральності Мо-Цзи.
16. Закони і мораль в етичній системі Фа-Цзя.
17. Етичне вчення Ян Чжу. Досягнення щастя.
18. Ван Чун і його бачення людської долі та моральності.
19. Розуміння моралі у вченні Демокріта. Евдемонізм.
20. Філософсько-етична традиція софістів.
21. Моральне буття людини в творах Сократа.
22. Досягнення щастя у розумінні Платона.
23. Етична теорія Арістотеля.
24. Морально-етичний зміст філософії Епікура.
25. Риси епікуреїзму в філософії Цицерона і Лукреція.
26. Етична школа стоїків. Сенека, Епіктет, Марк Аврелій.
27. Етичні погляди Секста Емпірика та його послідовників.
28. Етико-соціальні мотиви в творчості Луки Жидяти.
29. Митрополит Іларіон про істину, благодать і свободу.
30. Містико-аскетичні мотиви світобачення Феодосія Печерського.
31. Мораль і волевиявлення божества в трактуванні єпископа Серапіона.
32. "Ізборник 1076 року" – довідник з питань християнського віровчення.
33. Суспільно-корисний ідеал людського буття в "Повчанні" Володимира Мономаха.
34. Етико-філософська концепція "Златоструя".
35. Християнська етика і народні вірування в "Слові о полку Ігоревім".
36. Діюча боготворяща мудрість в книзі "Толковая Палая".
37. Данило Заточник про людську мораль.
38. Світська людина в творах Кліма Смолятича.
39. Моральні критерії життєдіяльності людини в світобаченні Кирила Туровського.
40. Добро і зло в світоглядних системах павликіан і богомилів.
41. Божественний статус моральності у вченні Аврелія Августина.
42. Філософсько-етична теорія Фоми Аквінського.
43. Зміна морально-етичних ідеалів під впливом Реформації.
44. Основні риси вітчизняної етичної думки в середні віки.
45. Етика німецької класичної філософії: І. Кант, Г.В.Ф. Гегель, Л. Фейербах.
46. Моральна культура доби класичного реалізму.
47. Ірраціоналістична моральна філософія.
48. Етична теорія позитивізму.
49. Універсальність і спільнотність у системі етичних пріоритетів.
50. Загальнолюдське в моральній культурі.
51. Моральний прогрес і форми його вияву.
52. Структура моральної свідомості. Моральні норми, принципи, мотиви.

- 53.Добро – провідна ідея моральної свідомості.
- 54.Моральне зло , його походження і сутність.
- 55.Проблема взаємовідношення добра і зла.
- 56.Способи осмислення людського буття.
- 57.Проблемність людського буття.Протиріччя буття і небуття.Ставлення до смерті.
- 58.Життя як дарунок і відповідь.Імперативи життя і смерті.
- 59.Обов'язок , відповідальність , справедливість.
- 60.Щастя як головна категорія моральної свідомості.
- 61.Проблема морального ідеалу людської особистості.
- 62.Честь і гідність людини.
- 63.Совість – центральний чинник моральної самосвідомості людини.
- 64.Розкаяння і поняття сорому.
- 65.Сутність моральної свободи. Свобода дії , свобода вибору , свобода волі.
- 66.Вчинок як першоелемент моральної діяльності.
- 67.Співвідношення цілей і засобів людської діяльності.
- 68.Діяльність як світовідношення.

#### **Максимальна кількість балів,**

#### **яку може отримати студент за види навчальних робіт:**

- Семінарські заняття та завдання самостійної роботи – 40 балів;
- модульна контрольна робота №1 – 30 балів;
- модульна контрольна робота №2 – 30 балів.

#### **Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за одне семінарське заняття - 1,8 балів, з яких :**

підготовка і доповідь по основному питанню оцінюється в межах – 0-1 балів

доповнення і виступи в межах- 0-0,4 балів

поглиблене вивчення і розкриття змісту в межах-0- 0,4 балів

Всього за 22 семінарських занять студент може отримати - 40 балів

Підготовка і робота студента на семінарському занятті оцінюється згідно таких критеріїв:

- систематичність підготовки та активність роботи на семінарських заняттях;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- поглиблене вивчення питань, використання науково-монографічної літератури;
- написання реферату або повідомлення;

- усвідомлені та продумані відповіді студента;
- опрацьовані всі питання семінарського заняття ;
- активність і доповнення на семінарському занятті;
- поглиблене вивчення одного з питань і усвідомлена чітка доповідь цього питання .

**Отже основними критеріями оцінювання є:**

Семінарських занять:

- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- підкріплення викладу конкретними прикладами;
- власна точка зору на проблему;
- засвоєння категоріального апарату;
- опрацювання джерел з теми заняття;
- вміння зробити висновки, узагальнення;
- активна участь в обговоренні та дискусіях.

Самостійної та індивідуальної роботи (проблемні завдання, реферати, індивідуальні науково-дослідні завдання)

- поглиблене вивчення джерел,
- опрацювання категоріального апарату;
- актуальність та складність обраної проблеми;
- змістовність, глибина розкриття теми;
- творчий підхід, самостійність мислення;
- опрацювання літератури: кількісні і якісні параметри.

**VI. Шкала оцінювання**

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 81	Добре	
67 74	Задовільно	
60 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

## **VI.Рекомендована література та інтернет-ресурси.**

- 1.Анисимов С.Мораль и поведение.-М.,1986.
- 2.Анисимов С. Мораль как сторона человеческой деятельности.- М.,1977.
- 4.Аврелий Августин. Исповедь.-СПб.,1999.
- 5.Аквінський Тома Коментарі до Арістотелівої "Політики".-К.,2003.
- 6.Архангельский Л.  
Возможности применения системного подхода в этике.-М.,1982.
- 7.Архангельский Л.,Титаренко А. Диалектика развития в этике.-М.,1983.
- 8.Аболіна Т.,Єфименко В. Етика.-К.,1992.
- 9.Аникеев Н. О материалистических традициях индийской философии.- М.,1965.
- 10.Атеисты , материалисты , диалектики Древнего Китая.-М.,1967.
- 11.Антология мировой философии.-М.,1969.
- 12.Асмус В. Этика Канта.-М.,1965.
- 13.Бердяев Н.О назначении человека.-М.,1993.
- 14.Бердяев Н.Философия свободы.Смысл творчества.-М.,1989.
- 15.Бахтин М. К философии поступка.-К.,1994.
- 16.Бербешкина З. Совесть как этическая категория.-М.,1986.
- 17.Бондзеладзе Г. О понятии человеческого достоинства.-Тбилиси,1979.
- 18.Блюмкин В. Этика и жизнь.-М.,1987.
- 19.Будовниц И. Общественно-политическая мысль Древней Руси.-М.,1960.
- 20.Буров В., Титаренко М. Философия древнего Китая.-М.,1972.
- 21.Бонгард-Левин Г., Герасимов А.Мудрецы и философы древней Индии.- М.,1975.
- 22.Василенко В. Мораль и общественная практика.-М.,1983.
- 23Виц В. Демокрит.-М.,1979.
- 24.Гусейнов А. Мораль. Общественное сознание и его формы.-М.,1986
- 25.Гусейнов А. , Ирлитц Г. Краткая история этики.-М.,1987.
26. Гусейнов А., Апресян Р. Этика. Учебник.-М.,1998.
- 27.Дробницкий О. Понятие морали.-М.,1974.
- 28.Джафарли Т. Очерки истории этики.-М.,1969.
- 29.Джафарли Т. Из истории домарксистской этической мысли.-М.,1970.

30. Древнекитайская философия в двух томах.-М.,1972-1973.
31. Хамитов Н., Крылова С. Этика.-К.,2019.
32. Тетарчук І. Етика та естетика.-К.-2020.
33. Кубрак О. Етика ділового та повсякденного спілкування.-К.-2019.
34. Тофтул М.Г. Етика.-К.-2011.
35. Вознюк Н.М. Етика.-К.-2019.
36. Малахов В. Етика.-К.-2006.
37. Юрій М. Етика.-К.-2008.
38. Моральний ідеал в українському суспільстві : минуле, сучасне, майбутнє / В. М. Шостак // Наукове пізнання : методологія та технологія. Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського. – Одеса, 2015.- С.225-231.
39. Моральні цінності в умовах трансформації українського суспільства / В. М.Шостак // Матеріали Міжнародної наукової конференції «Глобальні проблеми сучасності у контексті історико-філософського знання». – Одеса-Дніпропетровськ, 2016. С. 95-98.
40. Історія і теорія етики : Навчально-методичний комплекс з дисципліни / В. М. Шостак. - Луцьк, 2016. - 19 с.
41. Шостак В.М. Культурно-моральні цінності еліти в трактуванні В.К.Липинського./В.М.Шостак //Науковий збірник Українська культура : минуле , сучасне , шляхи розвитку. Рівненський державний гуманітарний університет.-Випуск 35.-Рівне , 2020.-С.50-57.